

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลสันปาม่วง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เทศบาลตำบลสันปาม่วง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการ ทุจริตประพฤติมิชอบได้

เทศบาลตำบลสันปาม่วง จึงได้ดำเนินการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน โดยการคัดเลือกงานหรือกระบวนการงานจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมินและระบุความเสี่ยงในองค์กร หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคล หรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของ การทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์ สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติ ทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล

๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม

จริยธรรม

๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ จากภาคส่วนต่างๆ

๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑) **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒) **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓) **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔) **การผูกขาด** ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องของเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่ เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

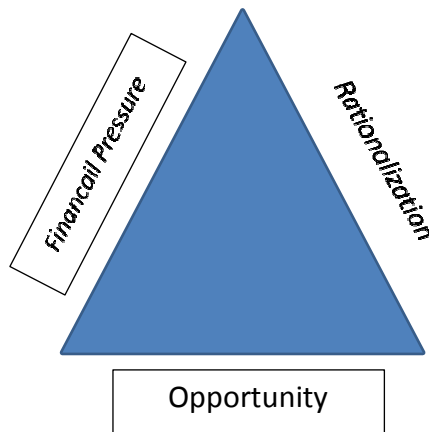
๕) **การได้รับผลตอบแทนที่ไม่เหมาะสม** รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

๖) **การขาดจริยธรรม คุณธรรม** ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาป น้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗) **มีค่านิยมที่ผิด** ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนชื้อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ยอมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ ควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

อาจจำแนกความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต(เฉพาะหน่วยงานที่มี ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒ ความเสี่ยงการการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๑	การปฏิบัติหน้าที่ โดยการทุจริต	การปฏิบัติหน้าที่ ที่มีการเรียกรับ เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นๆ จากผู้มีส่วน ได้เสียภายนอก	๑.ผู้บังคับบัญชาขาด การควบคุมอย่าง ใกล้ชิด ๒.การเรียกรับเงิน ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นๆ จาก ผู้มีส่วนได้เสีย ภายนอก	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการ ควบคุมอย่างใกล้ชิด ไร้วางใจ ๒. เจ้าหน้าที่บางรายเอื้อ ประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือ บุคคลที่คุ้นเคยกันรวมทั้งได้รับ เงินหรือทรัพย์สินจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ๓.เจ้าหน้าที่มีปัญหาทาง การเงิน	๑.ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน ของข้าราชการ และพนักงาน อย่างเคร่งครัด ๒. ประกาศเจตนารมณ์/ เจตจำนงสุจริตในการ บริหารงานและการเป็น องค์กรธรรมาภิบาล มีการ ประกาศเผยแพร่ระชา สัมพันธ์ให้ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก รับทราบ				☑				๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม กำกับ ดูแลให้ ข้าราชการ และพนักงานปฏิบัติตามระเบียบอย่าง เคร่งครัด ๒. จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยพนักงาน ส่วนท้องถิ่นให้กับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา ท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๓.ประกาศเจตนารมณ์/เจตจำนงสุจริตในการ บริหารงานและการเป็นองค์กรธรรมาภิบาล มีการ ประกาศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกรับทราบ ๔.การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้ถือปฏิบัติ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ของเจ้าหน้าที่ ของรัฐพ.ศ. ๒๕๔๓ และแนวทางเกี่ยวกับการรับ ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยให้ยึดถือแนว ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตและเรียกรับ ผลประโยชน์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๒	การใช้ งบประมาณ การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ	เบิกเงินราชการ ตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่า พาหนะ ค่าที่พัก	๑.ผู้บังคับบัญชาขาด การควบคุมอย่าง ใกล้ชิด ๒.เจ้าหน้าที่ขาด ความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน และอาจก่อให้เกิด การทุจริตเบิกเงิน ราชการตามสิทธิ เป็นเท็จ เช่น ค่าเช่า บ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการ ควบคุมอย่างใกล้ชิด ไร้วางใจ ๒.เจ้าหน้าที่มีปัญหาทาง การเงิน ขาดคุณธรรม จริยธรรมในตนเอง	๑.ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน ของข้าราชการ และพนักงาน อย่างเคร่งครัด ๒. ปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วย ค่าเช่าบ้านของข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ.๒๕๖๒ และระเบียบ/ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง			☒					๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม กำกับ ดูแลให้ ข้าราชการ และพนักงานปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔๗) พ.ศ.๒๕๖๒ และระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ๒. จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยพนักงาน ส่วนท้องถิ่นให้กับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภา ท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๓.ประกาศเจตนารมณ์/เจตจำนงสุจริตในการ บริหารงานและการเป็นองค์กรธรรมาภิบาล มีการ ประกาศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกรับทราบ ๔. เมื่อพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายความผิด เกี่ยวกับการใช้งบประมาณที่มีขอบให้แจ้งเบาะแส ต่อนายกเทศมนตรี หรือผ่านช่องทางร้องเรียน การประพฤติมิชอบของ ทต.สันป่าม่วง	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตในการเบิกจ่าย งบประมาณ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ เทศบาลตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบ/กระตุ้นให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำมาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก	สูงสุด		
๓	การใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้างและการตรวจรับที่เอื้อให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด ไร้วางใจ ๒.เจ้าหน้าที่มีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง ซึ่งเสนอผลประโยชน์ส่วนตนให้กับเจ้าหน้าที่	๑.ผู้บังคับบัญชาขาดการควบคุมอย่างใกล้ชิด ไร้วางใจ ๒.เจ้าหน้าที่มีปัญหาทางการเงิน ขาดคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง	๑.ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการ และพนักงานอย่างเคร่งครัด ๒. ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง				☑				๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงานปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้องและระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ๒. จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นให้กับผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๓.ประกาศเจตนารมณ์/เจตจอันงสุจริตในการบริหารงานและการเป็นองค์กรธรรมาภิบาล มีการประกาศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มีส่วนได้เสียภายนอกรับทราบ ๔. เมื่อพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือตรวจรับงานจ้าง ที่มีขอบให้แจ้งเบาะแสด่อนายกเทศมนตรี หรือผ่านช่องทางร้องเรียนการประพฤติมิชอบของ ทต.สันป่าม่วง	จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างหรือตรวจรับงานจ้าง